

Jak pracovat se členy se specifickými potřebami

Každý z nás je jedinečná lidská bytost, každý z nás má své potřeby, které potřebuje naplnit. Jsou mezi námi ale i jedinci s nějakou specifickou potřebou, na kterou je potřeba brát větší ohled, přizpůsobit se jí. Ač je pro nás, jako vedoucí, taková situace složitější, může být pro nás i pro oddíl velkou příležitostí.

Jak se specifickými potřebami pracovat...

Na příchod člena se specifickými potřebami je důležité se připravit, **rozmyslet si, zda na to máte kapacitu, co to pro vás bude znamenat**. Situaci probrat se všemi vedoucími, případně i s dětmi. S příchodem se může změnit fungování oddílu, skupinová dynamika. Je dobré se postupně seznamovat s potřebami nováčka, přemýšlet, jak ho můžete podpořit. Nikdy nezapomínejte na to, že je důležité **o jeho potřebách společně komunikovat**. A **nezapomínat na rodiče**, kteří vám často můžou pomoci a říct co a jak. Jedním z nástrojů, které vám můžou usnadnit první kroky, je tzv. **Profil na jednu stranu** (více o něm najdete v článku [Co dětem nedělat](#) - doporučujeme k přečtení celý)

Všechny výchovné nástroje, které v Junáku máme, nám slouží jako podpora k tomu, abychom nezapomínali na žádnou ze složek skautské výchovy. Jsou ale jen pomůckou, která nám ukazuje směr, není potřeba se jí držet přesně tak, jak je tam napsáno. Máte-li v oddíle člena se specifickými potřebami, nebojte se skautské stezky, odborky i cokoliv dalšího **upravovat jeho potřebám, tak, aby to pro něj byla splnitelná výzva a ne nepřekonatelná překážka**.

...dobře:

na schůzkách

Na prvních schůzkách je dobré sledovat, co nováček dobře zvládá a s čím potřebuje pomoci. Někdo potřebuje víc vysvětlovat, co se děje, možná i připravit dopředu, jak to na schůzkách obvykle chodí, jiný potřebuje víc podpořit v kontaktu s ostatními dětmi. A pro někoho může být výzvou chodit včas a nosit si, co je potřeba. Základem práce se všemi nováčky je dělat vše proto, aby se v novém prostředí cítili dobře a mohli se na své vedoucí se vším obrátit. Pokud si nejste jistí, jak postupovat, je dobré to zkontrolovat s ostatními vedoucími a rodiči dítěte.

na výpravách

Výpravy bývají náročnější, než schůzky - trvají déle, vyžadují často určitou fyzickou zdatnost, u vícedenních výprav je potřeba mít vybavení, zvládnout přespaní bez rodičů. Proto je dobré umět dítěti i rodičům popsat, jak to na výpravách chodí a společně probrat situace, které mohou být náročnější. Nováčkům pomůže, pokud jejich první výpravy nejsou moc náročné (třeba co se počtu ušlapaných kilometrů týče), aby měli postupně čas si zvyknout.

na táboře

Tábor je úplně jiné prostředí, které na děti v oddíle klade poměrně vysoké nároky, vyplývající z délky trvání tábora, nepohodlí, zvýšené fyzické zátěže nebo delšího odloučení od rodičů. A tak se může stát, že zjistíte, že až doteď funkční opatření nestačí. Stejně tak se mohou u dětí i dospělých objevit potřeby úplně nové. K tomu, abyste odhalili, co konkrétní jedinci na táboře potřebují, je třeba si svých členů na táboře všimnout a ptát se, co kdo v konkrétních chvílích nepohody potřebuje, a jak tomu můžete společně pomoci. To, co se vám zdá jako maličkost nebo samozřejmost, může být pro jiného důvodem, proč chce z tábora odjet.

Mít v oddíle člena se specifickými potřebami je skvělá možnost, která ale může přinášet obtíže, které není vždy radost řešit. S podporou, pomocí malých kroků, se to ale dá zvládnout.

Kde získat podporu?

Využij metodické podpory [odboru Skauting pro všechny](#).

Můžeš se o tématu dozvědět více díky příručkám, či se napřímo na odbor obrátit s dotazem a nebo se v tématu dovzdělat díky vzdělávacím seminářům.

Využij:

metodiky

1) Obecnější

[Z nevýhody_výhoda](#)

Příručka pro vedoucí dětských kolektivů o tom, jak v oddíle pracovat s dětmi s různými specifickými potřebami.

[Aby byly zážitky pro všechny](#)

Příručka se čtyřmi příběhy dětí, které nastiňují oblasti a situace, které prožívají trochu jinak.

[Diversity toolkit \(v českém jazyce\)](#)

Příručka od WOSM o tom, jak na rozmanitost ve skautingu.

2) Zaměřeno na zdravotní znevýhodnění

[ADHD - vím, co s tím?!](#)

Příručka o poruše pozornosti s hyperaktivitou

[Aspergerův syndrom - vím co s tím?!](#)

Příručka, která pomáhá při práci s dítětem s Aspergerovým syndromem

3) Zaměřeno na sociální znevýhodnění

[Společná dobrodružství](#)

Jak uspořádat společnou akci vašeho oddílu s dětmi ze sociálně znevýhodněného prostředí.

["Nejsem žádná socka..."](#)

Jak pracovat s dětmi se sociálním znevýhodněním v prostředí skautských oddílů.

poradnu

Poradna nabízí podporu formou konzultace (e-mailem, telefonicky, online setkáním, osobně v Praze) vedoucím, kteří mají v oddíle dítě se specifickou potřebou a hledají cesty, jak ho co nejlépe podpořit, chtějí se

připravit na přijetí takového dítěte nebo řeší jeho začlenění do oddílu. Mohou se na nás obrátit také vedoucí, které zajímá, jak v oddíle aplikovat respektující přístup nebo jak řešit potíže v oddíle respektujícím způsobem. Kromě konzultace můžeme nabídnout tipy na případnou další odbornou pomoc podle situace, včetně zprostředkování supervize. Na vaše otázky čekáme na e-mailu poradna@skaut.cz.

vzdělávání

Odbor nabízí 11 vzdělávacích programů, které najdete v nabídce Vzdělávání na klíč. Programy pořádáme pro oddílovou, střediskovou radu, stejně jako pro vzdělávací tým, účastníky vzdělávacího kurzu. Program umíme upravit vašim potřebám, připravit ho na míru. Nabízíme i konzultaci vámi připravovaných vzdělávacích programů.

Jak nad tématem přemýšlet?

Každý z nás je jedinečná lidská bytost, **každý z nás má své potřeby**, které potřebuje naplnit. Řadu potřeb máme společných: fyziologické potřeby, potřebu dobrých vztahů s lidmi, pocit smysluplnosti v životě. Konkrétní podoba těchto potřeb může být ale velmi různorodá.

Ve skautském prostředí bychom si měli uvědomovat, že to tak je, všítat si toho, že každý z nás potřebuje něco jiného, třeba i maličkosti. **Je důležité umět s tím pracovat, vzájemně se respektovat.**

Jsou mezi námi ale i jedinci s nějakou specifickou potřebou, na kterou je potřeba brát větší ohled, přizpůsobit se jí. Ač je pro nás, jako vedoucí, taková situace složitější, může být pro nás i pro oddíl velkou příležitostí.

Myslíme tím děti, vedoucí, další spolupracovníky se zdravotním postižením, zdravotním či sociálním znevýhodněním a také jedince s poruchami učení nebo z jiného kulturního prostředí.

Jednou z podmínek skautské výchovy, proto aby mohla plnit své cíle, je **v oddílech vytvářet bezpečné prostředí**. I proto je důležité přijímat opatření, která těmto jedincům pomůžou cítit se v oddíle dobře, plně rozvíjet svůj potenciál.